



BIULETYN

POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO

WARSZAWA LIPIEC – SIERPIEŃ 1948 Nr 5 (20)

Wydaje Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, W-wa, Smulikowskiego 6-8

Ziemia dla członków PTK.

Zgodnie z uchwałą Zarządu Głównego z roku 1946 wszyscy członkowie Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, o ile opłacają regularnie składki członkowskie, otrzymują bezpłatnie Ziemię i Biuletyn PTK.

Jest to poważny przywilej członków naszej organizacji, umożliwiający każdemu członkowi stałe obcowanie z zagadnieniami krajoznawczymi i śledzenie prac PTK w skali ogólnopolskiej.

Stwierdzić musimy, że przywilej ten nie wszędzie jest należycie wykorzystywany. Tu i ówdzie członkowie nasi nie otrzymują Ziemi, do której mają prawo.

Zarząd Główny w zasadzie wysyła Ziemię do wszystkich Oddziałów PTK i to w takiej ilości, ilu członków wykazuje Zarząd Oddziału. Zarząd Oddziału obowiązany jest bez zwłoki rozesłać uzyskane egzemplarze Ziemi do wszystkich swoich członków.

Otóż ta wysyłka nie zawsze jest przeprowadzana w sposób prawidłowy.

Są Zarządy Oddziałów, które podały do wiadomości członków, że Ziemia jest do odebrania w lokalu Oddziału. Część członków odbiera Ziemię osobiście, część zaś nie odbiera, wskutek czego w biurach Oddziałów często zalegają liczne numery nieodebranej przez członków Ziemi. Inne Oddziały przesyłają uzyskane egzemplarze Ziemi pocztą do swych członków. Inne rozsyłają przez gońca lub przez inkasenta składek.

Zarząd Główny wyraził zgodę na to, że jeżeli Oddział wyrazi życzenie, aby Ziemię do członków danego Oddziału wysyłać bezpośrednio z Warszawy, to po otrzymaniu aktualnych adresów poszczególnych członków, Ziemia będzie wysyłana z Warszawy indywidualnie do członków Oddziału. Należy tylko czuwać nad tym, aby adresy były aktualne i aby członkowie regulowali należność z tytułu składek.

Nie można dopuścić do tego, by otrzymane z Warszawy paczki z Ziemią przetrzymywane były w szafach Oddziału. Wysyłka egzemplarzy Ziemi do poszczególnych członków Oddziału winna być uskuteczniata natychmiast. Za pra-

widlowe dostarczanie Ziemi członkom odpowiedzialny jest Zarząd Oddziału.

Dlatego też Zarząd Oddziału winien żywo interesować się tym, czy Ziemia jest rozsyłana członkom Oddziału, czy ustalony przez Zarząd Oddziału system jest słuszny, czy też wymaga zmiany.

Równocześnie Zarząd Oddziału winien czuwać nad tym, aby należności na rzecz Zarządu Głównego z tytułu par. 12 Statutu były systematycznie wysyłane do Warszawy zgodnie z instrukcją finansową Zarządu Głównego.

Niektóre Oddziały z tego tytułu mają poważne zaległości. O tych zaległościach Zarząd Główny obecnie powiadamia zainteresowane Oddziały, domagając się ich uregulowania.

Ma to ścisły związek z wysyłaniem odpowiedniej ilości Ziemi, które to wydawnictwo główne pokrycie wydatków znajdować winno w regularnym wpłacaniu składek z tytułu par. 12 Statutu.

Sprawa wysyłania Ziemi do członków PTK oraz sprawy należności z tyt. par. 12 Statutu winny stać się przedmiotem obrad wszystkich Zarządów Oddziałów PTK na pierwszym powakacyjnym posiedzeniu Zarządu Oddziału.

Przypominamy, że zgodnie z uchwałą Zjazdu Delegatów PTK w Szczecinie składka z tytułu par. 12 Statutu od dnia 1 lipca 1948 roku wynosi 30 zł miesięcznie.

W schroniskach P. T. K.

Na zlecenie Zarządu Głównego PTK dokonano objazdu szeregu naszych schronisk na terenie woj. Olsztyńskiego, Gdańskiego i Białostockiego. Z uzyskanych na tej podstawie relacji podajemy następujące informacje:

Objazd rozpoczęto od Olsztyna. Na dworcu wita turystę tablica informacyjna Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, druga tablica PTK z planem miasta znajduje się przed dworcem. W Olsztynie przy ul. Bałtyckiej 1 znajduje się schronisko PTK typu masowego. Są to dwa wygodne baraki, mieszczące około 200 łóżek. Na miejscu elektryczność, kanalizacja, w przyszłości natryski. Jeden barak wykończono



Schronisko P. T. K. w Św. Lipce (pow. Kętrzyń) woj. olsztyńskie.

ny i użytkowany w całości, drugi na wykończeniu. Kilkanaście sal wielołożkowych i kilka pokoi 2 — 5 łożkowych, piece pozwalają na użytkowanie schroniska w okresie zimy. Łóżka amerykańskie, podglówki. W jednym baraku mieszkanie dozorca, a zarazem administratora, kuchnia, na której można przyrządzić prowizoryczne posiłki. Schronisko położone w pobliżu dworca Olsztyn Zachodni. Do Dworca Głównego jedzie się tramwajem ok. 20 min. W sąsiedztwie schroniska piękne jezioro Długie, las, jezioro Krzywe — kąpielisko miejskie i centrum sportów wodnych. Do śródmieścia około 15 min. pieszo lub tramwajem. W centrum miasta mamy Wysoką Bramę z budynkiem będącym w końcowym stadium remontu. W budynku tym mieści się siedziba Oddziału i ruchliwego Okręgu Olsztyńskiego PTK, biblioteka, archiwum, sala posiedzeń, odczytowa, pokoje gościnne; biuro turystyczne PTK. Przewidziane jest również otwarcie gospody turystycznej w podziemiach. Będzie tu również czynne dodatkowe schronisko turystyczne na 30 osób. W samej Wysokiej Bramie na 4 jej kondygnacjach (ukończenie remontu w roku przyszłym), ma być umieszczone Muzeum P. T. K. Wysoka Brama należy do cennych zabytków historycznych Olsztyna.

Z Olsztyna udajemy się do **Szczytna**, gdzie mimo uzyskanych kredytów jeszcze nie wyznaczono budynku na schronisko PTK, co ma nastąpić w dniach najbliższych.

Na tej samej linii kolejowej leży **Ruciane**, gdzie schronisko PTK położone jest w połowie drogi i między stacją kolejową, a obecną przystanią statków w Guziancu. Odległość od stacji 1 km. Ruciane ma połączenie kolejowe z Olsztynem i Szczytnem oraz Piszem, statkiem zaś z Giżyckiem i Mikołajkami, autobusem z Mragowem, Olsztynem, Piszem (Łomża). Schronisko PTK w Rucianem przy samej dro-

dze, jest budynkiem typu pensjonatowo-hotelowego, kilkanaście pokoi dwuosobowych. Z tyłu 200 m. do jeziora, Wokół lasy. Schronisko wyremontowane. Piece, elektryczność. Brak wyposażenia. Należy szybko wyposażyć schronisko, uruchomić na miejscu gospodę, wymaga tego ożywiony ruch turystyczny w szczególności statkami. Konieczne tablice informacyjne na stacji i przystani.

Koleją udajemy się do **Piszu**. Schronisko PTK dość oddalone od miasta, u zbiegu jez. Warszawskiego i rz. Pisy. W pobliżu przystań statków linii Mikołajki-Pisz. (Konieczne drogowskazy do schroniska). Nasze schronisko to dawna przystań wioślarska, już wyremontowane, uruchomione, posiada 25 łożek polowych, skromne zagospodarowanie, kanalizacja, brak elektryczności. Schronisko typu masowego, sala jadalna, pokój kierownika wycieczki, mieszkanie dozorca z kuchnią. Obok schroniska hala na sprzęt wodny.

Schronisko PTK w **Orzyszu**. (komunikacja kolejowa w przyszłym roku. Obecny dojazd autobusem — ważny szlak komunikacyjny Olsztyn — Elk — Białystok). Schronisko w pobliżu jeziora, lasu, od miasta 20 — 30 minut. Wyremontowane. Elektryczność, kanalizacja, piece; kilkanaście większych i mniejszych pokoi. Ogród własny. Obok przybudówka pozwalająca na uruchomienie gospody. Brak wyposażenia.

Schronisko w **Augustowie**. Jest to dawny hotel turystyczny pod zarządem Augustowskiego Oddziału PTK. Imponujący gmach o 64 pokojach jedno i dwuosobowych. Gmach częściowo wyremontowany, koniec remontu w roku przyszłym. Obecnie kilka pokoi na 30 osób do dyspozycji. Elektryczność, kanalizacja, ciepła woda, centralne ogrzewanie. Na miejscu restauracja. W uruchomionych pokojach metalowe łożka, sienniki, koce, podglówki, szafy, meble.



Dom turystyczny P. T. K. nad jez. Wigry (pow. Suwałki).

U stóp wspaniałe jezioro, przystań, hala na sprzęt wodny. Dojazd do Augustowa koleją z Suwałk, lub autobusem.

Schronisko PTK nad **Wigrami** (dojazd z Suwałk autobusem) zagospodarowane przez Suwalski Oddział PTK czynne w pełni. W remoncie drugi budynek drewniany na schronisko masowe. Elektryczność, wieża widokowa.

Z nad jeziora Wigry wracamy do Giżycka. Największe to centrum turystyki wodnej woj. Olsztyńskiego. Dojazd koleją, autobusem z Olsztyna, Elku, z Mikołajek i Rucian statkiem. Schronisko PTK leży nie w samym Giżycku, lecz pobliskich **Wilkasach**. (4 km od Giżycka). Stacja kolejowa Boje (ostatnia przed Giżyckiem, jadąc od Olsztyna). Schronisko PTK przy drodze wzdłuż jeziora Niegocińskiego. Budynek wyremontowany i uruchomiony. Opodal jezioro i przystań, 2 łodzie do dyspozycji. Las. Elektryczność, kanalizacja, piece. Dozorca, kuchnia na miejscu. Kilkanaście pokoi dwu i wiele osobowych, 50 łóżek z siennikami i kocami. Garaż. Konieczne uruchomienie gospody ze względu na brak sklepu w Wilkasach. W Giżycku należy ustawić drogowskazy do schroniska PTK.

Drogą na Mrągowo udajemy się do Rynu (kolej wąskotorowa do Kętrzyna, autobus Mrągowo-Giżycko). Schronisko PTK w **Rynie** (remont przewidziany w roku przyszłym) znajduje się w centrum miasta nad jeziorem. W pobliżu przystań statków na linii Ryn — Mikołajki — Pisz. Schronisko niewielkich rozmiarów, kilka pokoi i sala, taras.

Schronisko PTK w **Mrągowie** w końcowym remoncie. Kilkanaście pokoi, elektryczność, kanalizacja, piece, garaż. Brak wyposażenia.

Schronisko PTK w **Mikołajkach** jest reprezentacyjnym budynkiem pohotelowym w Rynku. Mikołajki są drugim po Giżycku centrum sportów wodnych woj. Olsztyńskiego. Dojazd koleją, autobusem, statkami. Na tyłach schroniska jezioro. Schronisko ma dwadzieścia kilka pokoi hotelowych, salę restauracyjną, teatralną, kuchnię. Na razie ma do dyspozycji 50 łóżek polowych, koce, podglówki. Elektryczność, kanalizacja. Schronisko wymaga dobrego zagospodarowania, winno nosić charakter możliwie reprezentacyjny.

Jednym z najpiękniej położonych schronisk jest schronisko PTK w **Krutynii**. W zamian za uzyskane na remont schroniska kwoty, właścicielka domu, autochtonka p. A. Grodecka odnajmuje na 8 lat schronisko dla celów turystycznych. Dojazd skomplikowany: Najlepiej pisać do p. Grodeckiej (Krutynia, poczta Stara Ukta, woj. Olsztyńskie), która wyśle konie na stację kolejową do Rucian (12 km). Autobusem z Mrągowo lub Rucian do Starej Ukty, stąd pieszo

5 km. Kajakiem bezpośrednio, gdyż schronisko leży nad rzeką Krutynią. Z trzech budynków pensjonatowych jeden czynny, dwa następne czynne będą w roku przyszłym. Miejsce schronisko do 200 osób, duża restauracja na 500 osób, weranda, jadalnia nad rzeką. Pokoje urządzone z komfortem. Utrzymanie dziennie 300 zł.

Schronisko PTK w **Reszlu** (Reszel otrzyma wkrótce połączenie kolejowe, obecnie komunikacja autobusowa). Remont będzie ukończony w roku przyszłym. Budynek pohotelowy w centrum miasta w pobliżu Zamku.

O 5 km stąd przy szosie do Kętrzyna leży św. Lipka, Częstochowa Północy. Schronisko PTK w św. **Lipce** naprzeciwko kościoła, las, dwa jeziora. Czynne, 50 łóżek, koce, podglówki. Może pomieścić 150 osób. Elektryczność, kanalizacja, kuchnia gazowa, weranda. W schronisku sklep. Duży ruch turystyczny i patnjczy. Konieczność uruchomienia gospody, wydającej posiłki.

Schronisko PTK w **Kętrzynie** w stadium remontu. Kilkanaście mniejszych i większych pokoi. Ogród.

Schronisko w **Węgorzewie**, dojazd statkiem lub autobusem z Giżycka, zimą będzie już połączenie kolejowe. Schronisko niedaleko stacji kolejowej, 20 min. od miasta, opodal kanału, łączącego się z jez. Mamry. Budynek w końcowym stadium remontu.

Schronisko PTK w **Elblągu** przy ul. Krótkiej. Duży ten obiekt będzie wyremontowany jeszcze w roku bieżącym, kilkanaście pokoi hotelowych, zbiorowych, restauracja. Znajdzie tu swą siedzibę Oddział Elbląski PTK.

Najpilniejsze zadania na przyszłość — to wewnętrzne urządzenie schronisk i zaopatrzenie ich w sprzęt dla sportów wodnych. Ceny noclegów w Okregu Olsztyńskim 50 zł od uczestnika wycieczki zbiorowej, 75 zł od członka PTK podróżującego indywidualnie, 120 zł od innych osób. Dla informacji podajemy, że schroniska w Olsztynie są pod kierownictwem Oddziału Olsztyńskiego PTK (Olsztyn, Wysoka Brańma). Schroniska w Rucianach, Krutynii, Mrągowie, Mikołajkach — pod opieką Oddziału PTK w Mrągowie (Mrągowo, Państwowy Zarząd Drogowy), schroniska w Piszcu, Orzyszu — oddziału PTK w Piszcu (Państw. Zarząd Drogowy), schroniska w Wilkasach k. Giżycka, w Rynie — Oddziału PTK w Giżycku (Państw. Zarz. Drogowy), schronisko w Reszlu — Oddziału w Biskupcu (Państw. Zarz. Drog.) lub Koła w Reszlu (Gimnazjum Stolarskie), schroniska w św. Lipce, Kętrzynie — Oddziału w Kętrzynie (Państw. Zarz. Drogowy), zaś w Węgorzewie — Oddziału PTK w Węgorzewie (Państw. Zarz. Drogowy).

Wycieczki poznańskie.

Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w pierwszym półroczu 1948 roku oprowadził po zabytkach miasta 25 zgłoszonych wycieczek krajoznawczych, liczących ogółem 1188 uczestników. W liczbie 25 wycieczek mamy do zanotowania 3 wycieczki z zagranicy.

W tym samym czasie Oddział zorganizował 10 wycieczek własnych liczących 2396 uczestników. Wycieczka w dniu 29 lutego rb. do Cytadeli zgromadziła 2.000 uczestników.

Ruch wycieczkowy w Krakowie.

Pragnąc w należyty sposób obsłużyć ruch krajoznawczo-wycieczkowy w Krakowie, Oddział Krakowski Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego powołał do życia Sekcję Przewodników. Sekcja ta ma obecnie do dyspozycji 25 odpowiednio przeszkolonych pracowników.

O rozmiarach pracy Sekcji świadczą następujące liczby:

Od dnia 25 maja do 5 lipca Sekcja oprowadziła 148 zgłoszonych z całej Polski wycieczek krajoznawczych liczących 6320 osób. Sekcja dysponuje 6 punktami noclegowymi własnymi, 9 punktami innych organizacji, oraz dodatkowo 1416 noclegami innego typu.

Sekcja zarejestrowała 18.430 uczestników wycieczek. Ze względu na to, że wiele wycieczek obsługiwanych jest przez przygodnych przewodników, Sekcja wystąpiła o uznanie jej za powołany do oprowadzania wycieczek organ społeczny. Starania te poparł Zarząd Główny P. T. K.

W najbliższym czasie Oddział Krakowski PTK przystępuje do uruchomienia Biura Turystycznego w Krakowie. Potrzebę takiego Biura Kraków dawno odczuwa.

Ruchliwość Oddziału Krakowskiego PTK w zakresie opanowania ruchu wycieczkowego godna jest podkreślenia.

Schronisko PTK nad Wigrami.

W dniu 29 czerwca rb. Oddział Suwalski PTK uruchomił schronisko nad Wigrami.

Schronisko obejmuje 12 pokoi dwuosobowych, 2 pokoje czteroosobowe, salę bawialną, jadalnię, zaś w całości może pomieścić 100 osób.

Koszt dziennego wyżywienia wynosi tu 250 zł. Dla wycieczkowiczów posiada schronisko do dyspozycji łódki i kajaki.

Łączność ze schroniskiem utrzymują samochody P. K. S. z Suwałk (w niedzielę i Zarządu Miejsk.).

Zarówno piękna okolica nad jeziorem Wigrzy, interesująca szata roślinna, możliwość uprawiania sportów wodnych i kąpieli, niskie

ceny — wszystko to stanowi cenne walory naszego schroniska, które już przed wojną ściągało licznych krajoznawców i wycieczkowiczów.

Jurajski Szlak — Orlich Gniazd.

Interesujący artykuł prof. Kazimierza Sosnowskiego pt. Jurajski Szlak Orlich Gniazd, wydrukowany w Nr. 6/576 Ziemi z czerwca 1948 roku ukazał się również w formie specjalnej odbitki — broszurki.

Daje on cenne wskazówki dla krajoznawców, wędrujących Jurajską częścią Wyżyny Małopolskiej i służyć może za wartościowy przewodnik krajoznawczy.

Broszurkę zamawiać można w biurze Zarządu Głównego P. T. K. Warszawa, ul. Smulikowskiego 6/8. Wydawnictwem winny zainteresować się księgarnie w Częstochowie, Zawierciu, Sosnowcu, Krakowie, Dąbrowie Górniczej i Będzinie.

Składki z tyt. par. 12 Statutu.

Skarbnik Zarządu Głównego potwierdza odbiór składek od następujących Oddziałów.

Grudzień 1947 — (uzupełniająco): Olsztyn — zł. 7.200.

Marzec 1948: — Kętrzyn — zł 1.200.—, Kraków — zł 6.000.—, Łęczycza — zł 6.120.—, Łódź — zł 2.040.—, Płock — zł 7.080.—, Szczecin — zł 2.000.—, Warka — zł 1.380.— oraz Włocławek zł 2.500.—, Łódź — zł 2.040 (uzupełniająco), Szczecin — zł 2.000 (uzupełniająco); i Warka — zł 1.380 (uzupełniająco).

Kwiecień 1948 — (uzupełniająco): Warszawa — zł 25.000, Zielona Góra — zł 5.400, Tarnobrzeg — zł 2.420, Łódź — zł. 2.483, Kielce — zł 10.000 i zł 13.400.

Maj 1948. Kołobrzeg — zł 3.600, Katowice — zł 10.000; Piotrków—zł 4.380, Gdańsk—zł 11.980, Gniezno — zł 1.500, Warka — zł 2.560.

Sprostowanie. W Biuletynie Nr 3 pokwitowano odbiór od Oddziału Sobótka zł 2.000 zamiast zł 2.200.—.

Oddział P. T. K. w Płocku.

W każdy czwartek po pierwszym Oddział organizuje odczyty krajoznawcze. Zarząd przygotowuje wycieczkę na Mazury i Warmię i na Dolny Śląsk. W dniu 5 maja zorganizowano wycieczkę na Targi Poznańskie. W dniu 25 kwietnia zorganizowano liczną wycieczkę po Płocku dla wojska członków P. T. K. i gości. Rozpisano konkurs na dobre zdjęcia fotograficzne Płocka. Najlepsze zdjęcia wykorzystane zostaną do serii pocztówek. Prezesem Oddziału został J. Mozyrko, wiceprezesem K. Modliński, sekretarzem Z. Wojtulanis, skarbnikiem Z. Kraszkiewicz.